

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in prazniki. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. *Slovenski Narod* velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Vedno večja anarhija v Bolgariji

Novi spopadi med vojaštvom in komitaši — Roparske tolpe po vsej državi — Beg iz Sofije —

Obsedno stanje nad Sofijo in Petričem

Beograd, 27. novembra. Po vseh iz Strumice je prišlo snoči do spopada med vojaštvom in četami makedonskega revolucionarnega odbora, ki jih je Vanče Mihajlov koncentriral v okolici Petriča. Vlada je sicer skušala najprej na mirem način doseči likvidacijo konflikta, vendar pa je Mihajlov odgovoril na vladne ponudbe z nadaljnimi umorji svojih nasprotnikov. Zato je vlada proglašala v nedeljo popoldne nad Sofijo in Petričem obsedno stanje in odpolnila v borbo proti komitašem močne vojaške oddelke.

Obseg spopada doslej še niso znane podrobnosti, vendar pa se sklepa, da se mora vršiti ob meji ljuta borba. Iz

okolice Zlatareva se je vso noč slišalo grmenje topov in ropotanje strojnih pušč.

Istočasno prihajajo iz Sofije vesti, da so pojavile po vsej Bolgariji nekake roparske tolpe, ki more in ropajo vsekrizje. Domneva se, da gre za akcio protogeristov, ki se hočejo na ta način začevati nad pristaši Vanče Mihajlova.

Situacija je po zadnjih vestevedno bolj kritična in vedno bolj se kaže, da pričenja v Bolgariji krvava državljanska vojna. Na meji se je pojavilo mnogo beguncev, ki pa so jim obmejne straže zabranile prehod na naše ozemlje.

Kakšno državno ureditev si zamišljajo Hrvati

Ostane naj skupna država, v kateri bi imela Hrvatska samostojno legislativo in eksekutivo.

Zagreb, 27. nov. «Novosti» objavlja uvodnik pod naslovom «Med Zagrebom in Beogradom», v katerem pravijo, da iskrenega pomirjenja ne more biti do tedaj, dokler ne bodo merodajni beograjski činitelji razumeli treh zelo enostavnih in zelo priprostih dejstev. Prvo je, da je moč Hrvatov in Srbov v naši državi prilično enaka, čeprav je Srbov po številu več. Z ozirom na to niti vsi Srbi skupaj, še manj pa srbjanci sami zase ne morejo vzdržati srbskega in še manj srbskega značaja naše države. Drugo dejstvo je, da so vsled tega Srbi, oziroma točnejše Srbjanci navezani na sodelovanje s Hrvati in Hrvati na sodelovanje s Srbi. V skupnosti, ki mora ostati, moreta biti posebna hrvatska in posebna srbska legiščava in eksekutiva, vendar pa morajo ostati skupaj posli, ki se nanašajo na državno celoto. Iz teh dveh dejstev sledi tretje, da za Srbijance, kakor tudi za Srbe ni izhoda iz naše države, kakor

tudi ne za Hrvate. Za Srbe same bi ne bil to izhod iz države, temveč bi pomenilo, da so zašli, ker bi Srbjanci dobili na zapadu soseda, ki bi se v tem slučaju lažje sporazumel s sosedji Srbi, nego s Srbijo samo. Enako bi bila Hrvatska, ločena od Srbijske kot posebna država, obkrožena od Srbijske, Madžarske in Italije, popolnoma neodvisna samo na papirju. Drugo je kar danes govorje, pišejo in sprogočajo Italijani in Madžari Hrvatom in drugo je spet, kar bi delali, ako bi ne bilo več države SHS. Na podlagi teh treh dejstev, ugotavljajo «Novosti», je v dosedanjem položaju glavno ohranitev državne skupnosti in sporedno je vprašanje oblike, v kateri naj se ohrani. Od takega pojmovanja pa so Srbjanci danes še zelodaleč in jim je še vedno bližja ideja amputacije, ustvaritev posebne srbske države, kakor pa iskren sporazum na podlagi polnega ravnopravnosti Hrvatov in Srbov.

Vesti o rekonstrukciji vlade

V Beogradu zopet razpravljajo o rekonstrukciji vlade, ki naj ohrani režim na krmilu. — Odstopiti bi morali predvsem demokrati ministri.

Zagreb, 27. nov. «Jutarnji list» objavlja informacijo iz Beograda, da se bo takoj po 1. decembru, torej že prihodnjem teden izvršila rekonstrukcija vlade, ki ima za namen ohraniti sedanjo vlado četverne koalicije, izglasovati v Narodni skupščini proračun in druge razne zakonske predloge, ki se smatrajo v Beogradu kot neobhodno potrebitni. Po tej informaciji bi izpadli iz vlade najožji prijatelji Ljube Davidovića, prosvetni minister Milan Grol, minister za šume in rudnike Pera Marković in eventualno minister za javna dela dr. Grga Angelinović. Ministrstvo za šume in rudnike bi dobil Živojin Račićević ali pa dr. Ivan Ribar. Če vstopi dr. Ribar v vlado, bo vsekakor izpadel dr. Angelinović. Izmed radikalov bi izpadli iz vlade minister agrarne reforme Daka Popović, minister za Dražiša Cvetković in eventualno še minister pravde Milorad Vujičić, na česar mestu bi prišel dr. Momčilo Ninčić. Minister agrarne reforme bi postal Krsta Miletić, minister ver pa zopet bivši minister Dragomir Obradović. Na mestu zunanjega ministra bi ostal še nadalje dr. Marinković, ki pa bi dobil

daljši dopust tako, da bi ga zopet nadomestoval dr. Ilija Sumenović.

Beograjski politični krogci iskreno priznavajo, da ne vedo, kaj bo v najbližji bodočnosti v našem notranjem političnem položaju. Kralj je v Topler ter nikogar ne sprejme. Šefi četverne koalicije čakajo, da bodo od njega pozvani. Ako bodo pozvani in vprašani po naziranju o političnem položaju, se bodo izjavili za ohranitev režima. Ne ve se edino, kaj bo odgovoril Aca Stanojević, ki je zopet enkrat za razpust Narodne skupščine in za razpis novih volitev, toda šele po sprejemu novega državnega proračuna. Po vsem se vidi, da je njemu v prvi vrsti na tem, da dobi radikaliski glavni odbor v svoje roke vodstvo politike radikalne stranke preko poslanskega kluba, ki danes po svoji večini še zupa Veljija Vukčeviću. Ljuba Davidović noče govoriti o svojih namenih, o katerih pravi, da jih ima. Vsekakor se bo Ljuba Davidović sestal z Aco Stanojevićem, čim pride v Beograd. Zatrjuje se, Ljuba Davidović noče govoriti prej o svojem načrtu, predno ne bo sprejet od kralja.

Stanje angleškega kralja brezupno

Zdravnički se boje katastrofe. — Trajno naraščanje temperature. — Molitve v vseh cerkvah.

London, 27. novembra. Zdravstveno stanje angleškega kralja se je tekom minule noči tako poslabšalo, da se zdravnički boje katastrofe. Mrzlica še vedno ni pojena, marveč je narasla od 38 na 38.6. Pljučnica bo danes dosegla krizo. Tudi vnetje reberne mrene pologama napreduje. Davi je bil izdan le kratek bulletin, ki pravi: kralj je preživel zelo nemirno noč, temperatura 38.6, vnetje reberne mrene neizpremenjeno.

V kraljevi palači so stalno zbrani vsi člani kraljevske rodbine razen prestolonaslednika, ki je bil na potovanju v Afriki,

od koder se še ni vrnil. Člani vlade so v neprestani zvezi s kraljevsko palačo, tako da so vedno točno obveščeni o stanju bolnika. V vseh cerkvah se vrše molitve za kraljevo zdravje. Pred palačo so neprestano zbrane velike množice, ki nestrenpo pričakujejo poročil. Splošno prevladuje mnenje, da je kraljevo stanje še bolj kritično, kakor priznavajo uradni bulletini.

**KDOR OČLAŠLJE.
TA NAPREDUJE!**

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in prazniki. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Današnja seja Narodne skupščine

Vladna večina v neprijetni zadregi. — Obnovljena razprava v dalmatinskem agraru. — Minister umika svoj vladni predlog.

Beograd, 27. novembra. Današnja seja Narodne skupščine je bila za vladno večino zelo mučna. Zemljoradniki so namreč spravili na dan zopet dalmatinski agrarni zakon in tako znova razkrinkali pred javnostjo nedelavnost vlade in njene večine. Seja je bila mestoma zelo viharina in do 13. ure Narodna skupščina še sploh ni prisla do dnevnega reda.

Kakor ponavadi, je tudi današnja seja pričela s precepljenim zamudo šele ob 10.30.

Po prečlanjenem zapisniku je predsednik med drugim poročal, da je glavna kontrola okljušena v zvezdu za 2 milijona Din za dovršitev mazvoje na Zeitiniku pri Solunu. Dalje je omenil, da je finančni minister naknadno predložil v zvezu s proračunom tiskano tablo vseh samoupravnih davkov in doklad.

Pred prehodom na dnevni red je zemljoradnik Voja Lazić stavil slediči vujni predlog:

Obojajoč postopanje skupščinskega odbora, izvoljenega za proučevanje zakonskega predloga o likvidaciji agrarnih odnosa v Dalmaciji, in zavarjuje se pred sabotažo skupščinskega dela, sklene Narodna skupščina, da se zakonski predlog o likvidaciji agrarnih odnosa, ki ga je predložil Narodni skupščini minister za agrarno reformo, še na današnji seji vzame v razpravo in stavi na dnevni red vseh prihodnjih sej do končnega sprejema in rešitve celokupnega zakona.

Utemeljujoč svoj predlog je posl. Vojislav Lazic naglasil, da je zares velika ironija, da mora opozicija braniti predlog vlade. V svojem govoru je osto napadel demokratskega poslanca Šečerova, da je kot predsednik skupščinskega odbora zavlačeval razpravo o tem zakonu.

Posl. Šečerov se je v odgovoru izgovarjal na radikale, češ da so sabotirali odbora in da sploh niso prihajali na seje.

Goverili so nato še posl. Tupanjanin, ki je pridružil predlog Voja Lazića, finančni minister dr. Subotič in ponovno Voja Lazić ter dr. Šečerov, na kateri je minister agrarne reforme Djoko Popović vodil odklonil v imenu vlade predlog Vojislava Lazića, ter izjavil, da je ta zakonski predlog umaknil, ker mora spremeni vse odredbe finančnega značaja. Napovedal je, da bo že na jutrišnji seji predložil nov zakon o likvidaciji veleposestev, ki bo veljal za vse državo.

O tej ministrovih izjavi se je razvila živahnava debata, v katero sta ponovno posegla zemljoradnika Voja Lazić in dr. Tupanjanin, ki sta osto obsoledila vladno agrarno politiko v Dalmaciji, kjer hoče eni zagovarjati veleposestnike, drugi pa love glasove z obljubami. Debata ob 13. se traja.

Velike žrtve neurja nad zapadno Evropo

Dva potopljeni parniki in več ponesrečenih. — Silne poplave v vseh zapadnoevropskih državah. — Rotterdam pod vodo. —

Opustošenja v Franciji in Španiji.

London, 27. novembra. V Severnem in Vzhodnem morju še vedno razsajajo silni vihar, ki ga spremlja neurje. Mnogo parnikov je vihar pognal proti obalim, kjer so nasedli na nasipnah. V okolicu Ridder-Kerka so morali evakuirati več viharjev.

Pariz, 27. novembra. Orkan, ki je več dni divjal nad zapadno Francijo, je danes znatno popustil. Iz notranjosti prihajajo poročila o katastrofnem razdejanju, ki ga je povzročil vihar na hišah in nasadih. V Perpignanu je porušenih nad 20 hiš. Brzjavne in telefonske zveze so večinoma prekinjene. Celi okraji so brez luči. Po dnevnih vesteih je 24 mrtvih.

Tudi iz Španije poročajo o katastrofah, ki jih je povzročilo zadnje neurje. Večina rek je prestopila brez vode, tako da so celi okraji poplavljeni.

Amsterdam, 27. novembra. Radi neprestanega deževja so vse reke prestopile brez vode v poplavile vso okolico. Mesto Rotterdam je pod vodo. Otok Marken je vodne odplovila. Nasipi so večinoma porušeni, tako da sega morje dača preko obale.

Mnogo parnikov je vihar pognal proti obalim, kjer so nasedli na nasipnah. V okolicu Ridder-Kerka so morali evakuirati več viharjev.

London, 27. novembra. V Severnem in Vzhodnem morju še vedno razsajajo silni vihar, ki ga spremlja neurje. Mnogo parnikov je vihar pognal proti obalim, kjer so nasedli na nasipnah. V okolicu Ridder-Kerka so morali evakuirati več viharjev.

Pariz, 27. novembra. Orkan, ki je več dni divjal nad zapadno Francijo, je danes znatno popustil. Iz notranjosti prihajajo poročila o katastrofnem razdejanju, ki ga je povzročil vihar na hišah in nasadih. V Perpignanu je porušenih nad 20 hiš. Brzjavne in telefonske zveze so večinoma prekinjene. Celi okraji so brez luči. Po dnevnih vesteih je 24 mrtvih.

Tudi iz Španije poročajo o katastrofah, ki jih je povzročilo zadnje neurje. Večina rek je prestopila brez vode, tako da so celi okraji poplavljeni.

London, 27. novembra. Radi neprestanega deževja so vse reke prestopile brez vode v poplavile vso okolico. Mesto Rotterdam je pod vodo. Otok Marken je vodne odplovila. Nasipi so večinoma porušeni, tako da sega morje dača preko obale.

Mnogo parnikov je vihar pognal proti obalim, kjer so nasedli na nasipnah. V okolicu Ridder-Kerka so morali evakuirati več viharjev.

Pariz, 27. novembra. Orkan, ki je več dni divjal nad zapadno Francijo, je danes znatno popustil. Iz notranjosti prihajajo poročila o katastrofnem razdejanju, ki ga je povzročil vihar na hišah in nasadih. V Perpignanu je porušenih nad 20 hiš. Brzjavne in telefonske zveze so večinoma prekinjene. Celi okraji so brez luči. Po dnevnih vesteih je 24 mrtvih.

London, 27. novembra. Radi neprestanega deževja so vse reke prestopile brez vode v poplavile vso okolico. Mesto Rotterdam je pod vodo. Otok Marken je vodne odplovila. Nasipi so večinoma porušeni, tako da sega morje dača preko obale.

Mnogo parnikov je vihar pognal proti obalim, kjer so nasedli na nasipnah. V okolicu Ridder-Kerka so morali evakuirati več viharjev.

Pariz, 27. novembra. Orkan, ki je več dni divjal nad zapadno Francijo, je danes znatno popustil. Iz notranjosti prihajajo poročila o katastrofnem razdejanju, ki ga je povzročil vihar na hišah in nasadih. V Perpignanu je porušenih nad 20 hiš. Brzjavne in telefonske zveze so večinoma prekinjene. Celi okraji so brez luči. Po dnevnih vesteih je 24 mrtvih.

London, 27. novembra. Radi neprestanega deževja so vse reke prestopile brez vode v poplavile vso okolico. Mesto Rotterdam je pod vodo. Otok Marken je vodne odplovila. Nasipi so večinoma porušeni, tako da sega morje dača preko obale.

Mnogo parnikov je vihar pognal proti obalim, kjer so nasedli na nasipnah. V okolicu Ridder-Kerka so morali evakuirati več viharjev.

Pariz, 27. novembra. Orkan, ki je več dni divjal nad zapadno Francijo, je dan

Kako se predstavlja klerikalizem v Zagrebu

Režimski »Morgenblatt« bi rad prepričal javnost, da v SLS ne odločuje več duhovščina. — Gospodje pri režimskem listu so slabo informirani o naših razmerah.

Zagrebški »Morgenblatt«, režimski list, razlagal, da je iz Ljubljane izvedel, da je pri Sv. stolici bora med grupo Sv. očeta in grupo kardinala Gasparrija. Zmaguje po mnenju »Morgenblatta« papeževa grupe, ki je v doberem smislu moderna, proti ortodoksnim nazorom kardinalovim. V zvezi s tem da se v SLS vrši proces razkriterijenja. Ni v interesu katoliške cerkve, da ima svojo politično stranko ozroma da jo se vzdržuje. Vsled tega se v SLS že odriva duhovščina v korist posvetni inteligenci.

»Morgenblatt«, ki vse to piše, kakor neko važno novico, očividno nima pojma o naših razmerah. Njekdaj še ni bila SLS tako čisto klerikalna, kakor je danes. Duhovščina ima vse brez izjem v rokah. Tiškarina pa je last škofijškega ordinarijata. Kjer so bili ob prevratu 3 do 4 redovniki, jih je danes 20 do 30. Jezuitski red v Ljubljani je silno narastel po številu. Število redovnikov in redovnic se je od leta 1918 v Sloveniji najmanj popetorilo. Redovniki studirajo razne stroke, da pazi v njej na posvetne. Vsa tako zvana inteligencia SLS je pod cerkveno kontrolo. Zadružništvo je popolnoma v rokah duhovščine. Število duhovnikov poslancev ni bilo še nikdar sorazmerno tako visoko kakor, je danes.

To ve v Sloveniji prav vsakdo in pisava režimskoga lista tudi nikogar ne more prepričati o nasprotnem. Zanjivimo pa je, kako se očividno iz same klerikalne stranke

lansirajo v druge liste taki članki, ki imajo prozoren namen to stranko vsaj nekoliko akreditirati tam, kjer ni simpatij za črnu suknjo. Zlasti med gospodarskimi krogji išči zunanjia politika SLS prijetljiv v tem, da zatajuje svoje klerikalno ime in svoje klerike-sotrušnike. Tam je užaljena, če se ji reče, da je klerikalna in operira s posvetnjaki, ki so pa doma samo štipendisti in najete figure. Tako se uvajajo tudi v židovskih krogih.

To politiko vodijo v sporazumu z vodstvom SLS tako zvani mamonisti, ki imajo v rokah celo gospodarsko organizacijo, ki je do zadnje malekontnosti enaka mednarodni židovski organizaciji. Odpor katoliške mladine so zadušili prav hitro. Težje pa je z delavci, ki vidijo, da je klerikalni kapitalizem še hujši nego mednarodni in se niso dali kupiti. Čisto napočno v Zagrebu mislijo, da n. pr. dr. Gosar pripada televicu. V resnici je popolnoma zajet od denarnega krila.

PS. Ko je bila ta notica že napisana, nam prihaja današnji »Slovenec«, ki s slastjo ponatiskuje kukavičje lajce, ki ga je SLS sama izlegla v vladnem »Morgenblattu«. Papež brise iz citata in sramčljivo dostavlja, da izvajanja »Morgenblatta« sicer niso povsem (!) točna, a dokument da so le. Čisto resno se ponatiskuje tudi vest, da se je maršal Franchet v Ljubljani menda ogibal duhovnikov, pač pa je demonstrativno občeval s civilisti iz SLS. Kdo bi si bil to mislil o g. Franchetu?

Pisane zgodbe iz naših krajev

Komunističen proces v Osijeku. — Senzacijonalen samomor v Splitu. — Diničeva vohunska afera. — Organizirana vlomliska tolpa.

Danes zjutraj se je začela pred osješkim sodiščem razprava proti Leonu Siebenscheinu po zakonu o zaščiti države. Siebenschein je 19 let star in je sin osješkega ravnatelja židovske šole. Obtožen je, da je član komunistične ilegalne organizacije »Skoje«. Policia ga je razkrinkala, ko je pred meseci arretirala študenta Vrabca, ki je vtihotapil čez mejo iz Nemške Avstrije v našo državo za Siebenscheinu večjo innočino pri nas prepovedane komunistične literature. Obtožnica ga dolži, da je bil v zvezi s komunistično centralo v Moskvi. Ta mu je tudi dajala vsa navodila za komunistično propagando v naši državi. Razen tega ga obtožnica dolži komunistične propagande. Zlasti podjetjen je bil ob naborih, ko je med naborinik in protidržavne govorje in jih pozival na upor. Vedno je poudarjal, da je treba s silo spremeniti politiko v državi. Obtožnica pravi nadalje, da je Leon Siebenschein najvernejši komunistični agitator v državi. Za razpravo vlada veliko zanimanje v Osijeku. Siebenschein je posebno priljubljen med osješkim delavstvom. Drugače je pa mirnega značaja.

Včeraj se je ustrelila v stanovanju poročnika K. v Splitu neka Anka Budić, žena Ivana Budića rojena Jukić. Anka je bila izredno lepa ženska in je imela pri moških veliko srečo. Svoječasno je igrala v javnem življaju v Splitu veliko vlogo. Hkrati z njenim pojavitvom v javnosti je prišla na dan umazana afera, v katero so bili zapleteni odlični prebivalci Splita. Anke se je gospoda kmalu naveličala ter jo pustila na cedilu. V njo je bil zaljubljen med drugimi tudi Budić, ki ji je ostal zvest in katerega je Anka tudi vzela za moža. Nekaj časa sta živelila srečno, dokler se ni Anka zaljubila v poročnika K. Zbežala je od svojega moža in se naselila v poročnikov sobi v splitskem predmestju Lučac. Zdi se pa, da Anka ni dolgo uživala ljubezni lepega poročnika, ki se je začel sčasoma ozirati tudi po drugih splitskih lepoticah. Ljubosumnost je začela razjedati Ankino srce, tako da je naposlед obupala. Med njo in ljubimcem so bili prepričani na dnevnom redu. Vsega je bila kriva silna Ankina ljubosumnost. Predsnočnjim sta poročnik in Anka legla spati. Med njima je zopet nastal prepričan. Anka je zapodila poročnika, ki ima svoje prostore v Preradovičevi ulici. Upravitelj Fran Pavkovič je zjutraj prvi stozil v prodajalno. Zadruge je v idejel, da je v njej vse razmetano. Pesek in pepel, ki je bil med stenami železne blagajne, so vlomlici pri vrtanju razmetalno po pisarni. Iz blagajne so pobrali samo 252 Din. Vzeli so pa seboj še ročno blagajno, v kateri je bilo okoli 600 Din. Po vlotu v pisarno so se vrnili v prodajalno in se okreplili z likerji in slanino. Policia je že na sledu vlomlicem. — Osumljen je predvsem neki Milan Grnovič, ki je izvršil zadnje čase v Zagrebu že več vlotom in večkrat zlasti v vrtanju železne blagajne. Za njih je policija poslala tiralico. Rojen je l. 1905. v Brodu. Zagrebški policiji je dobro znan in ga ima že popisanega.

Zagrebška policia je pred dnevi ujela več vlomlic, ki so oropali blagajno družbe »Trgopromet«. Z aretacijo te vlomliske tolpe je zagrebška policia upala, da bo imela mir pred zlikovici, ki se so specializirali na železne blagajne. Predsnočnjim so se pa vlomlici pojavili v Zadruži javnih uradnikov, ki ima svoje prostore v Preradovičevi ulici. Upravitelj Fran Pavkovič je zjutraj prvi stozil v prodajalno. Zadruge je v idejel, da je v njej vse razmetano. Pesek in pepel, ki je bil med stenami železne blagajne, so vlomlici pri vrtanju razmetalno po pisarni. Iz blagajne so pobrali samo 252 Din. Vzeli so pa seboj še ročno blagajno, v kateri je bilo okoli 600 Din. Po vlotu v pisarno so se vrnili v prodajalno in se okreplili z likerji in slanino. Policia je že na sledu vlomlicem. — Osumljen je predvsem neki Milan Grnovič, ki je izvršil zadnje čase v Zagrebu že več vlotom in večkrat zlasti v vrtanju železne blagajne. Za njih je policija poslala tiralico. Rojen je l. 1905. v Brodu. Zagrebški policiji je dobro znan in ga ima že popisanega.

**Na praznik 1. decembra
vsi
na novinarski koncert
v „Union“**

Vesti hrvatskih listov, ki so takoj v začetku Diničeve afere prorokovali, da bo tudi ta korupcijonistična afera potlačena, kakor je bilo potlačen

Daleč so padli

Slovenec je padel tako globoko, da mu je zloglasno »Jedinstvo«, glasilo beograjskih hujščev, »zanesljiv« vir za tajne vesti iz SDS. »Jedinstvo«, dostopen človek ne čita, ker se ga drži kri. Glasilo Ljubljanskega škofa pa s slastjo ponatiskuje iz njega največje budalstvo. Danes poča skotov list po tem ovinku, da je na seji okrožnega odbora v Ljubljani dr. Žerjav napadel Pribičeviča, nakar sta govorila še dr. Brezigar in dr. Pivko. 10. decembra pa da se sklepa o obnovi narodno-napredne stranke. Seveda nista bila na seji načelstva SDS, ki je mišljena, niti dr. Brezigar niti dr. Pivko. Niti beseda ni padla o kaki narodno-napredni stranki in dr. Žerjav je v svojem poročilu le prikazal, kako teživo vlogo v interesu države mora v teh časih vršiti SDS, najbolj pa g. Pribičevič. »Jedinstvo« in »Slovenec« sta drug drugega vredna bratca v dejanju in laži.

Novinarski koncert

Vsakoletni novinarski koncert spada nedvomno med naša najboljše in najbolj pričarljivane koncertne in družabne prireditve. Letošnji novinarski koncert bo pa še posebno zanimiv, kajti spored te tako bogat, da lahko mirno rečemo, da so glasbene prireditve v tako velikem obsegu v Ljubljani zelo redke. Koncertna in operna pevka ga. Vilfan - Kunčeva, ki se je radevolje odzvala vabilu naših novinarjev, je Ljubljancem še malo znana, dasi ji prikrujejo vsi glasbeni kritiki sijajno bodočnost. Njen nastop bo v Ljubljani nedvomno prava atrakcija. Druga privlačnost bo nastop mladinskega zborja in orkestra pod vodstvom strokovnega učitelja glasbe g. Repova, ki si je na I. državni meščanski šoli na Prulah vzgolj z nemalim trudom in hvaljevredno požrtvovalnoščjo šolski orkester in pevski zbor. Ta točka bo pokazala uspehe sistematičnega glasbeno - pedagoškega dela na naših solah. Mladinski zbor in orkester bosta izvajala zelo lepe komade. Ga. Vilfan-Kunčeva nam zapoje Grečaninovo »Uspavanko«, Kunčeva »Popevko« in Lajčevičovo »Pesem o tkalcu«.

Pa tudi nastop naših renomiranih pevskih društev »Glasbene Matice«, »Ljubljanskega Zvona« in »Grafike« bo nedvomno privabil mnogo prijetljive, lepega petja. »Ljubljanski Zvon« zapoje tri ljubke skladbe, »Santovo«, »Pri zibelki«, »Pavčičevega »Jezdeca« in Adamčičeve »Pred spanjem«, ki so na zadnjih družbenih koncertih vzbujale splošno priznanje in odobravanje. Pevski zbor »Glasbene Matice« bo izvajal težko, zato pa tembolji učinkovito Adamčičev »Igro na nebuh«, dalje istega skladatelja prelepo »Violo« (solo g. Herta Arkoval) in novo še ne izvajano živahnou Pavčičevou »Belokranjsko narodno napitnico«. Agilna »Grafika« nastopi s popularno »Pecelin roža« (bariton solo g. A. Petrovič), z novo, originalno Ravnikovo »Zimsko« in Adamčičevou »Franico«.

Pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« vodi pevovodja g. Zorko Prelavec, zbor »Grafike« g. prof. Gröbmig, pevski zbor Glasbene Matice pa še mojster ravnatelj konzervatorija g. Matej Hubad. Spored je to red prvočrveni in prepričani smo, da bo občinstvo z novinarskim koncertom tudi letos zadovoljno.

Zgodba o „centraliziranem“ klobuku in še kaj . . .

Ljubljana, 26. novembra.
Rakarjev Tonček, oni malo virtuozi na harmoniku, ki se je tako imenito postavil ob harmonikarskem premovanju na jesenski razstavi ljubljanskega velesejma, ni znan samo za ozko mejo naše slovenske zemlje, ampak poznajo malega moža tudi naši bratje tam na vzhodu in sicer kar po tiskani in slikani besedi. Slike mladega muzikanta, ki mužica svojim malim oboževalcem, so priobčile razen »Jutra« še nekatere druge novine in je postal tako malo litijiški Tonček oboževane mlade publike širom našega domovine.

Saj je simpatični pritlikavec kaj zal, ko jo mahata pokrit z gorenjskim klobukom, ki ima zadaj krivec, sredji številnih šestoletnikov, abecedarjev po gugajočem se mostu iz Gradca v Litiji. In se je Tonček vedno red imenito postavil, ker je kazal upanje, da bo iz fanta pod zalam klobukom nekoč imeniten možkar in spreten godec.

Le škoda, da ga zdaj ni ve!

Klobuka namreč ... Tonček je ostal še v našem kraju, klobuček s krvicem vred pa je odplovil tja daleč proti Beogradu ...

Pa ni bil centraliziran v vokalican v Beogradu, kakor bi utegnil kdo mislite. Saj klobuk ni ne denar, ne davki ...

Vsega nenavadnega romanja Tončkovega klobuka so krivi štirje ljubljanski gospodje, odlični pevci kvarteta Glasbene Matice. — Čudno! Kaj?

Proši teden so priredili gg. Pelan, Pečenko, Zavrljan in Skalar koncert v litijskem Sokolskem domu. S svojim koncertom so našo publiko zelo razvlnili, posebno z onim starim, a vedno lepim Adamčičevim »Veselcem«.

Glasbene prireditve se je udeležil tudi Šolar Boris, ki je spremljal tja svojo manico. Malemu učencaku je bilo tudi silno vše posebni oni del:

... saj le z mosta, v vodo sem klobuk zagnal ... Fantičku ni dala žilica miru in je v petek, ko je kolovratna mlada čredica s Tončkom vred v šolo, zagrabil za Tončkov krivec. Iz nenada! V velikem loku je pognal njegovo pokrivalo čez ograjo in se malemu muzikantu prvi hip niti sanjalo ni, kako velika nesreča se zbira nad njegovom glavo ...

Trenotek nato pa je visela vsa študirana družba, ki pozna že 8 črk in 9 številk, preko

mostne ograje in je žvgoleče premiljala s pogledi Tončkov klobuk, ki se je obupno boril z valovi in ga je Sava odnašala proti Zagrebu.

Pa je bil Tonček junak. Nič ni jokal, ampak je hudobnega Borisa zatožil svoji učiteljici gdč. Krapševi.

Postava je taka, tudi v šoli, da ne gre kar tarko, meni nič, tebi nič, metati tuje klobuke v vodo.

»Kdo je kri, da nima Tonček več zaleda klobuka? Kje in kdo je neposredni in posredni krivec nerednega prijetljaja, da se je vrnil Tonček razglog domov?«

Tako skuš zdaj njegova učiteljica gdč. Krapševa razmotri zadove z psihološkega in kazenskega stališča. Izpoved prič v obolenčevi se ne ujemajo. Medtem ko trdi »hudodeči« Boris, da mu je od onega trenotka, ko so »vrgli v pesmici« ljubljanski gospodje klobuk v vodo, hodilo ves čas po glavi vprašanje, kako taka reč plava; pa dolže Tonček in njegovu simpatizerj Borisa, da je ravnal vse le iz »frovšarie«.

Boris je Tonček, šov, ker nima tudi sam klobuka s krivci. In je ponujal Tončku za klobuk pipec, orglice, dve podobici, kos kruha z maslom, staro žarnico in konjčka, ki piska in še kaj ... Borisova ponuda je dokazana po pričah ... in teče pravda se naprej.

Kakšen bo zdaj konec? To je po vsej pravici salamensko - salomonško vprašanje in na preteklo še precej vode pod litijskim mostom proti Ponovičam in dalje proti Beogradu ... Kdor je našel Tončkov klobuk, naj ga vrne. Če ne je pripravl v Beograd, bo še vse dobro in bo prišel klobuk gotovo na pravo glavo nazaj!

Prosleta

SENTJAKOBSKI GLEDALISKI ODER.
Petek, 30. nov.: »Kraljevska visokost«. Pričetek ob 20. ¼ uri. Abonma.

Nedelja, 2. dec.: »Kraljevska visokost«. Pričetek ob 20. uri (Izv.)

Zivi mrtvec

Na spomin 100letnice rojstva L. N. Tolstega so v soboto namovo uvozorili niegovodno dramo v enačbih slika »Zivi mrtvec«. Pred predstavo je izpregorobil ravnatelji drame g. Pavel Golja prenosten in tono o umetniku, socialnem reformatorju in revolucionarju Tolstem ter o neskončni dobički v njihovih delih.

Kakor v sezoni 1922-23, je P. Golja tudi to pot režiral drama, in takoj nai priponim, da prav okusno in smiseln ter do deponirajoči se uprizoritev po njezini zaslugu se močnejši uspeh. Razvidno, da je zelo bolje zasedeno kakor pri katerikoli premieri. In vendar je zdaj »Zivi mrtvec« že tretji na repertoarju naše drame. Igrali smo ga namešč več let pred prevratom. Seveda takoj dočakali radi vključevanje v repertoar.

V prvih trih letih je bil vodilni aktor našega drame in predstavljajoči našo pravogodnost in pravodost. Naši gosti pa vredno naredili, da je eden od najboljših dogodkov, če izvajamo »Zelenega Henrika« v vlogu našega ravnatelja.

Leopold je invalid, rodom nekje iz kozjevske okolice. Dozdaj je prebil v Avstriji, kjer so se pa naveličili njegovega pisanjevanja in izgredov in zato so ga izgnali v Jugoslavijo. Pred dobrim mesecem se je Leopold pojavil v Ljubljani. Detajli se mu ne jubi in zato je raje pros

Dnevne vesti.

Promocija. V soboto, dne 24. t. m. je bil na ljubljanski univerzi promoviran abs. pravnik g. Fridolin Pogačnik iz Ljubljane za doktorja prava. Čestitamo!

V Zagrebu bo kasacijsko sodišče za vso državo. Po zakona o ustrojstvu sodišč mora biti do 1. aprila 1929 ustanovljeno kasacijsko sodišče za vso državo s sedežem v Zagrebu. Sodišče bo imelo 60 sodnikov, začasno pa bo v njem 83 članov dosedanjih kasacijskih sodišč. Izpraznjena mesta ne bodo popolnjena, dokler število sodnikov ne pade pod 60. Pravosodno ministrstvo je pripravilo vse potrebno, da začne sodišče poslovati že s 1. aprilom. V Zagreb bodo do tega časa preneseni vsi arhivi dosedanjih kasacijskih sodišč. V zvezi s tem se bo pojavljajo razne težkoči. Naša zakonodaja ni še izenačena in zato kasacijsko sodišče ne bo moglo poslovati kot celota, marveč bodo poslovala dosedanja sodišča tudi v bodoče kot oddelki kasacijskega sodišča. Ne-kateri politični krogci so predlagali, naj bi se zakonit potom odgovrla selitev kasacijskih sodišč v Zagreb, dokler se ne izenačijo zakoni. Pravosodno ministrstvo pa tega predloga ni sprejelo. Do 1. aprila bo kralj imenoval iz vrst kasacijskih sodnikov predsednika in dva podpredsednika novega kasacijskega sodišča.

Kongres Delavskih zbornic. V nedeljo bili otvorjeni v Beogradu IV. kongres Delavskih zbornic združen s svečano otvoritvijo novega velikega poslopja Delavske zbornice. Poslopje je bilo zgrajeno s poslovom 2 milijonov Din, ki ga je dala zagrebška Delavska zbornica.

Slovaški Narodni dom v Stari Pazovi. V nedeljo dopoldne je bil v Stari Pazovi svečano otvorjen slovaški Narodni dom, ki so ga zgradili v Stari Pazovi bivajoči Slovaki. Dom bo kulturno središče vseh Slovakov v Sremu in Bački, kakor je Českoslovaški dom kulturno središče v Beogradu bivajoči Čehoslovakov. V nem bo sedež raznih kulturnih ustanov, velike čitalnice, knjižnice in večerne poliedelske šole. Svečano otvoritve se je udeležil tudi českoslovaški poslanik na našem dvoru, Jan Šeba z osobnim poslaništvo. Delegate so poslate k otvoritvi Matica Srpska, Matica Hrvatska in Matica Slovaška.

Malo več obzirnosti. Iz Maribora nam pišejo: Letos junija ali julija sem poslal stavbnu oddelek ljubljanskega magistrata na tozadenvi poziv v časopisu v svrhu evidence podrobren seznam svojih stavbnih parcel pod Rožnikom z navedbo prodajne cene. Po štirih mesecih so mi poslali opozorilo, da naj posljem kolek za 5. Din za dotedno vlogo, kar sem tudi storil. Toda zdaj se mi, da je tako postopanje nezakonito. Te dni me je pri poselil davčni eksekutor. Vsa-ko leto sem redno in vestno plačeval, samo letos sem plačal malo kasneje, gl. pobotnice 6. oktobra. Kljub temu so iz Ljubljane baje 24. oktobra semkaj poročali, da nisem plačal zemljiškega davka za svoje parcele. Ugotovljeno je bilo brez komentatorja. S tem so me spravili vrhutega v zelo mučen položaj in zadrgo, ker me je eksekutor po mestu iskal. Pri današnjih težkih življenskih razmerah imamo itak na vsakem koraku dovoli sitnosti. Davčnemu uradu ljubljanske občine bi priporočal malo več obzirnosti.

Poroka. Dne 26. t. m. se je poročil na Bledu okrajin sodnik g. Rudolf Ročnik z gdč. Adelom Zajčevom, profesorico iz Ljubljane. — 26. t. m. se je poročil podpravnitelji Državne hipotekarne banke v Skoplju g. dr. Alfred Petelin z gdč. Danico, hčerkjo ugledne Guštinove v rodbine iz Most. Mladim poročencem želimo obilo sreč!

Hrvatski gospodarski krogi soidarni s KDK. V nedeljo dopoldne se je vršila v Zagrebu konferenca hrvatskih gospodarskih krovov, na kateri so vsi odlični predstavniki hrvatskega gospodarstva ožigali hegemonistični rezim, ki ga zadene glavna krivida, da je položaj našega gospodarstva od dne do dne obupnejši. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v prvi vrsti proti hrvatskemu narodu za podpiranje tajnih fondov. V rezoluciji, ki so jo sprejeli hrvatski gospodarski krogi na svojem zborovanju, se obsoja umor hrvatov, narodnih zastopnikov v beograjski skupščini, protestira se proti brezobzirnemu finančnemu izkorisčanju in gospodarskemu zapavljaju hrvatskih in sploh prečrških krajev in proti posojilom, ki jih najema beografska vlada. Hrvatski gospodarski krogi so proti vsakemu posojilu, ki ga najema sedanja vlada, kajti vsa ta posojila se porabijo v

Edgar Wallace:

Kdo je morilec?

Roman.

— Ti? — je vprašal Sokrates začuden.

— Da, zborovanje pozdravim. Bog ve, o čem bom govoril, toda prepričan sem, da mi pridejo besede same na jezik. Saj nisem neumen. Halo, John!

John Mandle se je bližal sam na svoj vozičku in zamisljeno je pokimal prijetljiv v pozdrav.

— Slišaj sem, kako si pravil o misijonskem snodu. Tvoj glas je kakor angelsko šepevanje.

Borb se je zakroboval:

— Da, prihodnji teden bo v Godalmingu snod. Glej, da pravočasno izleš svoj revnatimen, John, ali pa se da izleš v Godalmingu.

John je zamisljal nekaj zelo nedostojnega o waiksem pridigari in o zdravljenju z vero sploh in zdelo se je, da razume Stone njegov gnev kot posrečen dočrt.

Bil je krasen poletni dan in zato so ostali dolgo zunaj. Tudi dekle se jim je pridružilo. Molly je bila vsa zmešana. Vendar je pa spregovorila nekaj besed in čudila se je, da je očim po svoji stari navadi ni nahrali.

— Ali vas ne spominjajo na tri mušketirje, gospodična Templetonova? — je dejal Lex in dekle se je zasmehalo.

— Govore o svojem umazanem poslu prejšnjih časov in v spominih opravljajo siromake, ki so jih poslali na galeje ali v ječo, — ga je prekinil Sokrates. — Toda od smole se nauči človek več, nego od uspeha, dragi moj. O tem bi lahko ti marsikov povedal iz lastne izkušnje.

— Hvala za poklon, — je dejal Lex seme.

— Vaš brat je imeniten dečko, — je dejala Molly tisto. — Krasne oči ima.

Muslim, da tudi jaz nimam napuščeni oči, — je pripomnil mladenič.

Dekle se je na ves glas zasmehalo. Toda Sokrates je zares čudovit mož, — je dejal resno. — Najmodrejši mož je v vsakem pogledu in jaz vidi v njem pravo čudo. Govorila sva o vašem očetu — —

— O mojem očinu, — ga je opomnila.

Oprostite, o vašem očinu. Brat je bil nepreviden, da je govoril tako glasno, da bi ga bil John Mandle lahko slišal. Toda Mandle je bil k sreči zatopljen v svoje misli in ni slišal.

Brat mi je pravil, da sta bila Mandle in Stone največja stratega, kar jih je kdaj imel v službi Scotland Yard. Svoje načrte sta zasnovala do naj-

manjših podrobnosti in zato sta imela vedno uspeh.

Kramljali so, dokler jih gong ni poklical k obedu. Tudi za mizo so bili vsi dobre volje. Bob Stone je največ govoril. Imel je neizčrpano zalogo dogodivščin takoj, da se je celo Mandle med obedom dvakrat ali trikrat nasmehnih.

Lexington ga je odpeljal v salon k igralni mizi in mož je bil zelo vesel, da Stone ni hoteligrati bridgea.

— Take gluposti me že davno več ne zanimajo, — je dejal.

— Bob, iz tebe bo na stara leta še svetnik, — je zagodnjal Mandle. toda Stone se je samo smejal.

Cez dobro uro se je poslovil in John Mandle je strupeno pripomnil, da je postal njegov stari prijatelj prava tercijalka.

— Vse za senzacije, — to je Bobovo geslo, — je dejal in žvečal neprizganu cigaro. — To je grda lastnost in že opetovano sem ga zmerjal. Vse za senzacije. Pripravljen je žrtvovati vse samo da opozori ljudi nase.

— Morda je pa postal iz preprica-nja pobožen, — je dejal Sokrates. — To se lahko pripeti.

— Samo pri njem ne, — je odgovoril John Mandle zaničljivo.

— Ali je že ožnen? — Tretjič se je Mandle zasmehjal in se ozrl tia, kjer je sedela Molly z Lexingtonom.

— Ne, ožnen še ni, pač bi se pa rad oženil z Molly.

— Opazil sem, — je dejal Sokrates smeje.

Lexington je slišal te besede in zasepal:

— Pa vendar ne z vami? Dekle je prikimalo.

— In kaj pravite vi na to? Dekle je skomignilo z rameni.

— Prijazen je in rada ga imam, toda ne kot ženina. Dejala sem mu tudi, da je negovo prizadevanje zaman in smešno.

— A kaj pravi oče?

— Muslim, da nima več interesa, od kar se je prepričal, da sploh nisem nadvdušena za zakonski jarem, — je odgovorila. — Pa tudi če bi vedela, da bom z njim srečna, bi imela še pomisleke.

Lexington je molčal. Dekle ga je očaralo, vendar pa ni podlegel njenim čarom in sicer samo zato ne, ker so bile ženske v njegovem življenju še redek pojav.

Mladi dvojici sta minili dve uri karor dve minutti in Lexington je bil zelo presenečen, da, celo ogorčen nad bratom, da je že vstal.

— Spat pojdem, — je dejal Sokrates. — Sveži zrak me utruja. Ali greš tudi ti gori, Lexi?

Lex se ni mogel odločiti.

— Da, — je dejal naposled, ker je razumel bratov migljaj.

— Ali bi ne stopil za trenutek v mojo sobo? — je dejal starejši brat, ko sta prisli gori.

— Mislim, da veš, da si Mandle razkačil. Očividno si podrezal v sršeno gnezdo, — je dejal in zaklenil vrata.

— Jaz? — se je začudil Lexington.

— Čuj, — je dejal Sokrates in se nagnil k njemu.

Njuna soba je bila nad salonom, od koder se je slišalo srdito zmerjanje.

— Bojim se, da ji bere levite, — je dejal Sokrates mirno.

— Toda zakaj?

— Bog ve, — je odgovoril Sokrates in slekel suknjo. — Menda ne trpi, da bi bil kdo prevez prijazen z njo. Ti, Lexi — romanopisec bi dejal, da si jo požiral z očmi, jaz pa pravim, da si sedel na trnu.

— Kaj je to kaj hudega? — je vprašal Lexington sarkastično. — Saj to je vendar povsem naravno.

— Da, zelo naravno. Navaden človek bi bil ponosen na tako hčerko, če tudi bi bila njegova pastorka. Njega je pa spravil strah iz ravnoteže.

— Ali ostaneš pri tei teoriji? — je vprašal Lexington.

Sokrates je prikimal.

— Si videl slugo? No torej, zapovedal mu je, nai pregleda vrt in električne vunce, ki stražijo negovo hišo.

— Kaj si ga vprašal, zakaj je slugi naročil to?

Sokrates je odkimal z glavo.

— Nespatmetno bi bilo vprašati ga, česa se boji. O tem nikoli ne govorji.

Slišala sta nagle deklinje korake, ko sta šla v svojo sobo, potem pa težke korake slug, ki so nesli Mandleja v posteljo.

— Lahko noč, John! — je zaklical Sok. ko so prišli mimo.

— Lahko noč! — je zamrmljal Mandle.

— Lahko noč, gospod Mandle! — je dejal Lexington, ki pa ni dobil odgovora.

— Vidiš, tole se imenuje po domačem nosu, — se je zasmjal Sok.

Bila je krasna mesečna noč. Sedla sta k odprtemu oknu in kadila tako dolgo, da je zavladal v hiši mir in da so utihnili zadnji težki koraki služnici v sobici nad njunima glavama.

Tiho sta se pogovarjala o lepotah pokrajine v mesecini in Lexington je že hotel oditi v svojo sobo, ko je brat naenkrat vprašal:

— Čegava je neki onale hiša?

In z roku je pokazal čez dolino na belo, v mesecini razločno, vidno hišo.

Žrtve avtomobilizma v Ameriki

Strahotna statistika. — Dnevno 2300 žrtev. — Nevarnost avtomobilskih nesreč vedno večja. — Prometna policija ne začošča.

Statistika o avtomobilskih nesrečah, ki jo je objavila tudi severoameriška zveza za popravo cest, je naravnost grozna. Statistika navaja smrtnje in težke avtomobilskih nesreč od 1. januarja do 31. julija letosnjega leta. V šestih mesecih je bilo v severoameriških mestih in na cestah v provinci toliko smrtnih in težkih avtomobilskih nesreč, da odpade povprečno na dan 2.300 žrtev. Gospodarska škoda, ki so jo utrpeli tri avtomobilisti, znaša 350 milijonov dolarjev. Pri tem pa niso računane manjše škode niti zavarovalne premije. Število avtomobilskih nesreč v Ameriki stalno narašča in statistiki so izračunali, da bo zahteval avtomobilizem v Ameriki leta 1935 najmanj 40.000 človeških žrtev.

Največje preglavice dela cestni promet občinski upravi Newyorka. Samo na znaniot otoku Manhattan je 2 milijona ljudi. Ves otok je poln nebottičnikov. Ker si ne znajo drugače pomagati, so začeli podirati cele skupine 20nastropnih hiš, da bi dobili ta del mesta malo več zraka in prostora.

V to akcijo so investirali več milijard dolarjev. V novem okraju Newyorka Brouku, ki je nastal šele pred dobrimi 20 leti, so razmre mnogo boljše. Tam so široke moderne ulice, kjer ni nevarnosti, da bi se pripetila avtomobilskih nesreč.

Tudi ogromni nebottičniki so krivi, da je prometni problem v Ameriki eden najtežjih. V trgovskih okrajih se tišči en nebottični drugega, v vsakem je na tisoče pisarn. V znamen nebottičniku Woolworth, ki ima 55 nadstropij, je štiri tisoč pisarn, v katerih dela 130.000 uradnikov in nameščencev. Vsak dan se muvi v tej ogromni palaci okrog 50.000 ljudi. In če računamo, da ima v Newyorku zdaj vsak šesti prebivalec svoj avtomobil, si lahko mislimo, kakšen promet je na ulicah, kjer stoji cela vrsta nebottičnikov. Kako hitro se je razvil ameriški avtomobilizem, priča najbolje promet skozi predor med spodnjim delom otoka Manhattan in nasproti ležiščem mestom Jersey City, kjer pasira dnevno okrog 43.000 osebnih in tovornih avtomobilov. Na Parkway, ki veče Brooklyn z Antlantillom, drvi vsakih 24 ur 58.000 avtomobilov. Avtomobili stoje v 2 do 3 km dolgih vrstah in čakajo, da do policij znamenje, da lahko vožnjo nadaljujejo. Enako sliko vidimo tudi na prehodih med Islandom in Manhattanom, pa tudi na drugih krajih. — Newyork ima 20.000 prometnih redarjev, pa jih je še vedno premalo. Manjši prestopki proti cestnopolicijskemu redarju se kaznujejo z denarno globo, večji pa z zaporom. Število prometnih redarjev ne zadostuje, ker je avtomobilov vsak dan več. Samo letos v avgustu je dobila Amerika 485.000 novih avtomobilov. Ameriškega življenja si zdaj brez avtomobilov sploh ne moremo misliti. Zato ni čuda, da se pripeti toliko avtomobilskih nesreč.

Sledeče srečke drž. razredne loterije

Kupljene pri Zadružni hranilnici, r. z. z o. z., v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19, so bile dne 23. novembra 1928. izžrebane

Din 500 — štev. 5758, 5762, 7531, 7553, 7599, 14134, 14147, 20051, 20139, 20146, 30938, 30980, 46106, 46133, 46153, 46162, 46164, 53407, 53428, 66663, 66667, 70203, 70218, 70280, 70335, 84525, 97462, 97486, 99722, 99730, 99731, 99766, 99781, 100730, 100733, 103101, 103121, 108160, 108193, 108204, 108222, 109779, 109808, 115515, 115696, 123847, 123952, 72353, 15421, 15440, 109806.

11. žrebanje, dne 24. novembra 1928.

Din 2000 — štev. 99749, 99753, 108292, — Din 500 — štev. 5705, 5714, 5714, 5723, 5723, 7564, 7565, 7571, 7649, 10818, 10820, 10839, 10947, 14106, 20025, 20064, 20101, 20155, 34616, 34702, 34710, 34768, 34778, 34796, 40510, 40578, 46024, 46092, 46183, 53417, 53826, 53839, 66693, 66696, 70230, 84611, 84627, 84632, 84638, 84664, 84694, 91702, 91768, 91789, 93171, 97427, 97452, 97466, 99822, 99831, 99865, 99873, 103108, 103179, 108105, 108121, 108233, 108245, 108281, 109767, 109781, 109820, 109838, 109896, 115609, 115632, 115647, 115672, 115694, 115699, 120147, 120178, 120185, 120264, 120298, 123837, 123899, 34683, 40543.

Onim, ki so jim bile srečke izžrebane za mali dobitek, bomo na željo srečke zamenjali za še neizžrebane, tako da bodo mogli igرانje nadaljevati na visoke dobitke. Seveda le toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih sreč na razpolago.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

KLIŠEJE

vseh vrst, črtne in avto tipije, izdeluje po predloženih risbah, peropisih in slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v rni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času po nizkih cenah

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA
TISKOVNA IN ZAJOZNA DRUŽBA Z.O.Z. SV. PETRA NAS 29
Makulaturni papir
kg à Din 4' —
orodala uprava „Slov Naroda“

Objava.
V ponedeljek 26.